

МІНІСТЕРСТВО
ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
МІЖНАРОДНА АСОЦІАЦІЯ РЕКТОРІВ ПЕДАГОГІЧНИХ УНІВЕРСИТЕТІВ ЄВРОПИ
БЛАГОДІЙНИЙ ФОНД ПОЛЬСЬКО-УКРАЇНСЬКОГО ПАРТНЕРСТВА**

МОДЕРНІЗАЦІЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ У ГЛОБАЛЬНОМУ ВИМІРІ БЕЗПЕКИ СОЦІАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ

**МАТЕРІАЛИ
МІЖНАРОДНОГО ФОРУМУ**

...

16 лютого 2023

**Київ
Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова
2023**

Голос Г. А.

СКЛАДНОЩІ І ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ КУРСУ «АНГЛІЙСЬКА МОВА ДЛЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ» У ЗВО	335
---	-----

Єжель І. М., Лагутенко О. Т.

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТУ	337
--	-----

Журба М. А.

ПОСТУЛАТИ МОСКОВСЬКОЇ ІСТОРИЧНОЇ МІФОЛОГІЇ У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО НАУКОВОГО ДИСКУРСУ	340
--	-----

Іваненко С. М., Яременко-Гасюк О. О.

ПОШУК НОВИХ ШЛЯХІВ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕЛЕМЕНТ СТИМУЛЮВАННЯ АКТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЗИЦІЇ ВИКЛАДАЧА	342
---	-----

Коноваленко О. С.

СУЧАСНІ ТУРБУЛЕНТНІ ВИКЛИКИ ДЛЯ УКРАЇНИ: ПОШУКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ	344
--	-----

Лапченко І. О.

ЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ОСОБИСТОСТІ.....	346
---	-----

Литовченко О. В.

ПЕДАГОГІЧНА ОСВІТА І НАУКА В УМОВАХ ВІЙНИ: АКСІОЛОГІЧНИЙ ВИМІР	348
--	-----

Мельник А. І.

МЕРЕЖЕВЕ ПОКОЛІННЯ Й БАГАТОЗАДАЧНІСТЬ	349
---	-----

Редько О. В., Магдич Т. П.

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА РОЗБУДОВА ЗОВНІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ В УКРАЇНІ: ВИКЛИКИ ТА НОВІ ПІДХОДИ ДО РЕАЛІЗАЦІЇ	351
---	-----

Саюк В. І.

РОЗВИТОК ПЕДАГОГІЧНОГО КОНСУЛЬТУВАННЯ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНО-ТУРБУЛЕНТНОГО СВІТУ	355
---	-----

Соляник М. Г.

ОСОБЛИВОСТІ РОБОТИ ГУВЕРНЕРА З ГІПЕРАКТИВНИМИ ДІТЬМИ	357
--	-----

Ткачук Г. Е.

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ (ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ) ОСВІТИ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ОСВІТИ	358
---	-----

Використана література:

1. Концепція розвитку англійської мови в університетах / Міністерство науки і освіти України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/mon-stvorilo-konceptiyu-rozvitku-anglijskoyi-v-universitetah-u-dodatku-riven-v1-obovyazkova-umova-vstupu-v2-vipusku-vikladannya-profilnih-disciplin-inozemnoyu-ta-movni-skriningi>
2. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки. Київ. 2020. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
3. Bolitho R., West R. The internationalisation of Ukrainian universities: the English language dimension. Kyiv: British Council. URL: http://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/2017-10-04_ukraine_-_report_h5_en.pdf;
4. Ghafar Z. English for Specific Purposes in English Language Teaching: Design, Development, and Environment-Related Challenges: An Overview. Canadian Journal of Language and Literature Studies, 2(6), 32–42. URL: <https://doi.org/10.53103/cjlls.v2i6.72>
5. Wang H. English for Specific Purposes (ESP) Teaching in Chinese University. Proceedings of the 2021 International Conference on Education, Language and Art (ICELA 2021). URL: <https://doi.org/10.2991/assehr.k.220131.090>

УДК 378.091.3:373.5.011.3-051]:57

Єжель І. М.

кандидат біологічних наук

старший викладач кафедри біології природничого факультету

*Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна;*

Лагутенко О. Т.

кандидат сільськогосподарських наук,

доцент кафедри біології природничого факультету,

*Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
м. Київ, Україна*

ПЕРСПЕКТИВИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ БІОЛОГІЇ В УМОВАХ РЕОРГАНІЗАЦІЇ УНІВЕРСИТЕТУ

В умовах реорганізації університету перед студентами та викладачами відкриваються нові можливості для професійного розвитку та поліпшення якості навчання. Одним із перспективних напрямків роботи кафедри біології є модернізація її лабораторій і, як наслідок, розширення тематики наукових досліджень. Наразі однією з постійно функціонуючих проблемних груп кафедри біології є напрямок, що має тему "Дослідження алелопатичних, цитостатичних та мікробіологічних властивостей рослин". Завдяки невинній роботі студентів експериментальні дослідження за вказаною темою тривали і в умовах епідемії та воєнного стану. За результатами наукової діяльності студентами захищено курсові, бакалаврські та магістерські роботи, опубліковано статті та наукові тези. Студенти-біологи під науковим керівництвом викладачів кафедри представляють результати своїх досліджень на конкурсах, беруть участь в олімпіадах, дають інтерв'ю на телебаченні. Реорганізація університету дозволить примножити наукові

здобутки студентів, продовжити розпочаті експериментальні дослідження та підняти на новий рівень професійну діяльність викладачів.

Для реалізації поставлених завдань важливим передумовами є удосконалення умов праці, налагодження міжнародних зв'язків та зв'язків з іншими науковими установами. У зв'язку з цим, реорганізація університету стимулюватиме досягнення поставленої мети: забезпечення якісної освіти та формування кваліфікованого фахівця на ринку праці в Україні. Вміння організувати та проводити експериментальні дослідження є необхідним компонентом для освіти майбутнього вчителя біології. Формування експериментальної компетентності є важливим аспектом навчального процесу за спеціальністю 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини), оскільки саме на уроках біології школярі знайомляться з навколишнім світом та навчаються його пізнавати.

У співпраці з кафедрою методики навчання природничих дисциплін здійснюється підготовка фахівця, який володіє професійними компетенціями, педагогічною майстерністю та здатний зацікавити учнів до вивчення біології, в тому числі шляхом проведення експериментальних досліджень. В умовах дистанційного навчання виконання експериментальних досліджень ускладнюється, потребує більше наполегливості та зусиль як з боку студентів, так і з боку викладачів.

Здійснення експериментальних досліджень в умовах дистанційного навчання має ряд недоліків та переваг. Важливим у такому випадку є питання валідності подібних експериментів, адже для проведення якісного дослідження необхідно дотримуватися лабораторних умов (сталості температурного режиму, оптимальність поливу, інтенсивність освітлення тощо). Під час проведення досліджень у лабораторії керувати цими показниками значно простіше. Окрім того, і керівництво науковими роботами в умовах дистанційного навчання теж має свої труднощі, адже проконтролювати хід дослідження на відстані значно складніше, ніж під час роботи в стінах університету. Хоча є і деякі переваги у виконанні дослідження з вирощування рослин в домашніх умовах. Найбільшою перевагою є те, що студент має безперервний доступ до зразків та може контролювати їхнє проростання та розвиток. В умовах карантину та воєнного стану алелопатичні експерименти, проведені за місцем проживання студентів, надали їм можливість продовжувати розпочаті дослідження, вдосконалювати навички виконання експериментальних робіт. Отримані навички вони зможуть застосувати у майбутньому під час організації гурткової роботи з учнями.

Проте, дистанційно можна досліджувати далеко не все. Зокрема, робота з мікробіологічними зразками в домашніх умовах є неможливою, що підкреслює значущість та важливість функціонування лабораторій у реорганізованому університеті для забезпечення формування усіх необхідних практичних навичок у студентів.

Після проведення наукових досліджень студенти кафедри біології на чолі з науковими керівниками готують публікації, щоб оприлюднити результати своєї роботи. Для отримання можливості представити результати своїх експериментальних досліджень на міжнародній арені, для студентів функціонує кафедра іноземних мов природничих факультетів. Викладачі цієї кафедри дають студентам змогу опанувати англійську, німецьку та французьку мови, працюючи над забезпеченням якості формування іншомовної комунікативної компетентності. Перспективним напрямком розвитку, який буде корисним для студентів в результаті реорганізації університету, має бути розширення спектру міжнародних зв'язків та програм.

Для забезпечення творчого розвитку особистості студентів активно працює керівництво природничого факультету, завідувачі кафедр, професорсько-викладацький склад та допоміжний персонал. Декан факультету, заступники декана та куратори академічних груп тісно співпрацюють зі студпарламентом факультету для надання

допомоги, підтримки та широкого спектру освітніх послуг. Складовою частиною виховного процесу студентів є формування патріотизму, любові до рідного краю, порядності, відповідальності, працелюбності та академічної доброчесності [1, с. 10]. На допомогу студентам на факультеті функціонує школа академічної доброчесності, в межах якої проводяться вебінари, круглі столи та інші заходи, під час яких студенти отримують рекомендації стосовно написання наукових робіт та уникнення плагіату. Комісією з питань академічної доброчесності проводиться перевірка магістерських та бакалаврських робіт на плагіат для отримання допуску до захисту. Після реорганізації університету, комісія планує продовжити свою активну діяльність.

У результаті проведеного викладачами кафедри біології у січні 2023 року опитування студентів спеціальності 014.05 Середня освіта (біологія та здоров'я людини), було з'ясовано важливість збільшення кількості годин, відведених в навчальних планах для викладання профільних предметів, які безпосередньо стають основою для формування кваліфікованого фахівця та вчителя. Студенти сподіваються, що проведення навчальних практик на базі НПП "Синевир" [2] та інших навчально-дослідних установ буде компонентом їхньої освіти у реорганізованому університеті. На думку студентів, відвідування театрів, музеїв, мистецьких виставок та інших культурних закладів, також дасть можливість об'єднати колектив, який тривалий час перебував у роз'єднаному стані у зв'язку з карантинном та війною. Студенти сподіваються, що у реорганізованому університеті знайдуться можливості для реалізації та фінансування подібних заходів.

В умовах сьогодення, ми маємо нові виклики для студентів та викладачів, пов'язані з навчанням під час широкомасштабного вторгнення рф на території нашої країни. Серед студентів збільшується кількість осіб, що перебувають у складних життєвих умовах. Студенти, які мають статус дітей учасників бойових дій, внутрішньо переміщені особи та інші пільгові категорії, потребують особливої підтримки з боку керівництва реорганізованого університету. Також варто звернути увагу на обставини, у яких опинилися студенти, котрі були змушені тимчасово покинути власне житло та виїхати за кордон. Робота з такими студентами на загальноуніверситетському рівні допоможе позбавити їх відчуття відірваності від колективу та підвищить їхню мотивацію у навчанні.

Отже, першочерговими напрямками удосконалення фахової підготовки вчителя біології в умовах реорганізації університету повинні стати: збільшення частки годин у навчальних планах, які припадають на викладання профільних предметів; налагодження зв'язків з іншими науковими установами, у тому числі закордонними; збільшення кількості допоміжного персоналу (завідувачів лабораторіями та лаборантів) для організації роботи лабораторій; забезпечення лабораторій (навчальних і навчально-наукових) сучасним лабораторним обладнанням; робота з обдарованою молоддю та студентами, які перебувають у скрутному становищі.

Використана література:

1. Андрущенко В. П. Академічна недоброчесність як виклик інтелектуальній спроможності нації. *Голос України*. 2018. 20 лип. (№ 132). С. 10.
2. Природничий факультет. Синевир [Електронний ресурс] / Кафедра біології // Природничий факультет. 2023. Режим доступу до ресурсу : <https://fpgoe.npu.edu.ua/синевир/>.